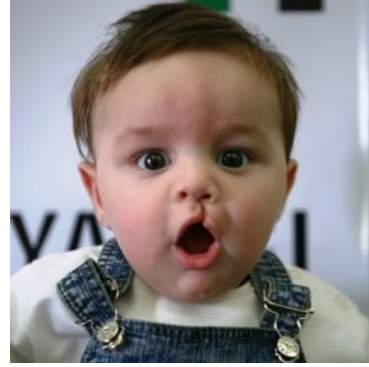

Çocuğunuzun nasıl konuştuğundan çok ne söylediğine dikkat edin. Eğer nasıl konuştuğuna dikkat etmek istiyorsanız, olumsuzluklara değil olumlu davranışlara dikkat edin ve bunları pekiştirin. Çocuğunuzun yapadıklarını düzeltmeye çalışmak yerine, yapabildiklerinden yola çıkarak yapamadıklarını neden yapamadığının farkına varmasını sağlamak yoluyla sistemi kavramasına yardımcı olun.

Bir çocuğu başka çocukla kıyaslamayın. Onu kendi içerisinde ve zaman doğrultusunda değerlendirin..

Afazi Rehabilitasyonu Afazide dil terapisi performansın zayıf olduğu dil veya biliş moduna uyarının bir zorluk hiyerarşisi içinde tanıtılması, beynin uyandırılması ve öğrenilenin gerçek yaşama transfer edilmesinde gerçekleşir. Terapinin amacı bireyin edinin kaybettiği dili tedavi ve eğitimle tekrar yapılandırmaya ve düzenlemeye çalışmak, dili klinik bir oda içinde değil, yaşam içinde onarmak olmalıdır.

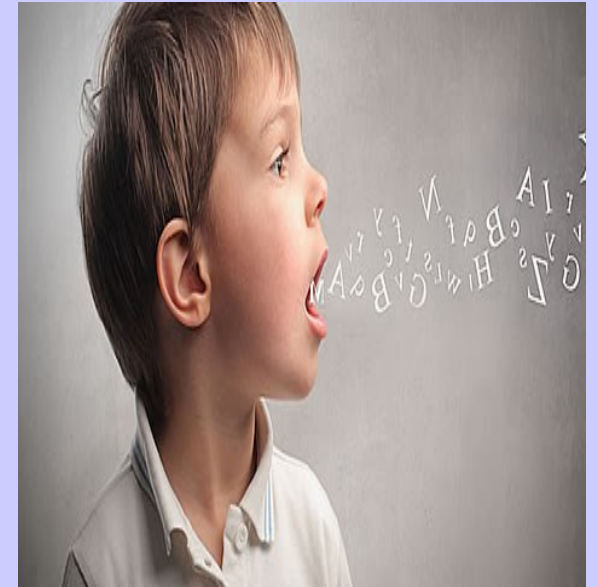
Terapi sonunda iyileşme hastanın uyarana gösterdiği tepki davranışı değil, günlük yaşam içindeki spontan ve amaçlı sözel ifade kullanımını olmalıdır. O halde, afazi terapisi sadece dil işlevine sınırlı kalmamalı, afazik hastanın olumlu tutum kazanmasını sağlamalı, moralini arttırmalı, sosyal ilişkilerini sağlamalı, özüne bir bakış açısı kazandırmalı, iyimserlik, duygusal tutarlılık, ve kabul duygusu geliştirmeli, bireye özgü hazırlanmalı, gelişime ya da başarısızlık sinyallerine göre devamlı elden geçirilmeli, sosyal, dilsel, nörolojik gereksinimlere cevap veren yaratıcı bir süreç olmalıdır. Kısaca, afazi terapisi hastanın kişisel, duygusal, sosyal, ailevi ve mesleki yaşamında felçin getirdiği hasarın etkilerini azaltabilmektir (Hegde, 1996). Hasta maksimum fiziksel, psikolojik, sosyal, mesleki ve iletişimsel işlevlere ulaştığı zaman sonlandırılabilir. Yine de bu sürenin çok kısa olacağı söylenemez. (http://www.ozmegitim.com.tr/data/bilgi_bankasi/Makaleler/02%20Dil%20ve%20Konu%FEma%20G%FC% E71%FC%F0%FC.htm9)

MİLLİ EGEMENLİK MAHALLESİ
9032 SOKAK NO: 2/B
MANAVGAT /NTALYA
www.manavgatram.meb.k12.tr

DİL VE KONUŞMA GÜÇLÜĞÜ

DİL KONUŞMA GÜÇLÜĞÜ

Dil ve Konuşma Yetersizliği

Dil ve Konuşma Güçlüğü: Sözel iletişimde farklı seviye ve biçimlerde ortaya çıkan aksaklıklar ve düzensizlikler nedeniyle dili kullanma, konuşmayı edinme ve iletişimdeki güçlüklerin, bireyin eğitim performansı ve sosyal uyumunu olumsuz yönde etkilemesi durumudur. Konuşma, hoş olmayan bir sesle ve yaşına uygun olmayan veya anlaşılmayan bir şekilde yapılır, dolayısıyla normalden çok farklılık gösterir ve dikkati konuşana çeker ise genellikle engelli konuşma olarak kabul edilir. Bir başka deyişle konuşma esnasında dinleyenlerin çoğu, çoğu kez ne söylendiğine değil de nasıl söylendiğine dikkat ediyor, çoğu konuşmayı umduklarından farklı buluyor ve konuşan ne söyleyeceğini değil de nasıl söyleyeceğini düşünür veya o endişe içinde olur ise o konuşma, engelli bir konuşma sayılabilir.

Konuşma engelinin nedenleri

Çocukla ilgili nedenler

Zeka:

Konuşma oldukça karmaşık becerilerin belli bir düzen içinde oluşmasını gerektirir. Araştırmalar, zeka geriliğinin konuşma engelinin tek sebebi olarak gösterilemeyeceğini ortaya çıkarmıştır. Zihin kabiliyeti ile dil kabiliyeti arasında olumlu bir ilişki olduğu genellikle kabul edilir. Konuşmayı kazanmadan önce işitme engelli çocuklardan zekaca üstün olanlar, konuşmayı normal ve zihinsel engelli olan işitme engellilere oranla daha erken, daha kolay ve daha iyi kazanabilmektedirler.

Sağlık:

Ağır ve uzun süren hastalıklar çocuğun her türlü gelişimini yavaşlatır, bazen durdurur. Başta gırtlak iltihabı (larenjit) olmak üzere boğazda yerleşmiş çeşitli mikrobik hastalıklar ve ses telleri üzerinde oluşan yumrucuklar da sesin kısık ve boğuk çıkmasına yol açarak konuşmayı güçleştirir.

İşitme:

İşitme-konuşma arasında çok sıkı bir ilişki vardır. Doğuştan işitme engellilerin, özel eğitime

tabi tutulmazlarsa konuşmayı öğrenemedikleri bilinen bir gerçektir.

Sinir-kas sağlığı ve aralarındaki eşgüdüm:

Sinir ve konuşma engelli olduğu zaman çocuklarda konuşma geriliği de görülmektedir. Beyin felci ile engelli olan çocukların konuşma ve ses gelişimlerinde gerilik görülmektedir.

Konuşma organları:

Diş, dil, damak, boğaz ve ses bantları engelli olduğunda çocuk muhtemelen konuşma güçlüğü çekecektir.

Olgunlaşma:

Sinir, kas sağlığı ve aralarındaki eş güdüm normal olabilir. fakat motor gelişim yönünden belirli olgunluğa erişmedikçe çocuk konuşamaz. Çocuk çene ve dil kaslarına hakim olup, onları kullanacak düzeye erişmeden sesleri çıkaramaz.

Cinsiyet:

Kızlarda kekemelik oranı daha azdır. Kızlarda konuşma gelişimi daha erken başlar, daha iyi gelişir ve daha az konuşma engeli görülür.

Duyusal durum:

Korkunç kazalar, duygusal şok geçirenlerde konuşmanın kaybedildiği görülür. İlk çocukluk devresinde çocuğun karşılaştığı duygusal güçlükler onun konuşma gelişimini etkiler, geciktirebilir.

Çevresel nedenler

Güdüleme, uyarım, teşvik:

Çevresinden gelen teşvik sonucu çocuk konuşmaya yönelecektir. Konuşması için uyarıların zengin olması gerekir.

Konuşmayı öğretmek için kullanılan metot:

Konuşma eğitmeni denen uzmanların amacı çeşitli türden konuşma bozuklukları ya da sorunları olan insanlara yardımcı olmaktır. Küçük bir çocuğa da konuşmayı öğretmek için seçilen metot, konuşmaya teşvik edici olmalı ve dilin doğru kullanılarak konuşmada iyi bir model olunmalıdır.

Diğer çevresel nedenler:

Yapılan araştırmalar sosyo-ekonomik düzeyi yüksek çocukların; sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan çocuklardan daha fazla kelime hazinesine sahip olduklarını ve konuşmaya daha erken başladıklarını göstermiştir.

Peki çocuğunuzda olabilecek dil ve konuşma sorununu nasıl fak edebilirsiniz?

Dil gelişiminde bir aksaklık olup olmadığı yönündeki ilk belirtiler, çocukta konuşma davranışının ortaya çıkması ile başlamaktadır. Bu ise, ancak 12-18 ay dolaylarında olmaktadır. Bu yüzden aileler 12-18 ay içindeki çocukların dil gelişimlerini dikkatlice izlemelidirler. Eğer herhangi bir dil ve konuşma sorununun şüphelenilirse, takip eden zamanlarda çocuğun izlenme ve müdahalesinde çocuk gelişimcileri, okul öncesi eğitimcileri, ve özellikle **'Dil ve Konuşma Terapisti'** sorumluluk alır.

Dil ve Konuşma Terapisti kimdir?

Dil ve konuşma terapisti, kendi konularında ayırıcı tanı koyabilen, sorunları ve çözümlerini belirleyen, terapiyi planlayan ve yürüten, bu görevlerini yerine getirirken ilgili uzman ve yardımcı uzmanlarla sıkı bir işbirliği içerisinde çalışan bireylerarası iletişim sorunlarının çeşitli alanlarında uzmanlaşmış bağımsız bir meslek grubunun elemanıdır

(ASHA ve IALP, 1994; 2000; akt, Topbaş ve ark. 2002)

Ailelere Öneriler

Dil ve konuşma sorunu olduğunuzu sezdiğiniz ya da kuşkulandığınız çocuğun bir dil ve konuşma terapisti tarafından değerlendirilmesini sağlayınız. Bulduğunuz şehirde bir dil ve konuşma terapisti yoksa işitme ve zihin engelliler alanında eğitim görmüş öğretmenlerden, psikologlardan, işitmenin ölçülmesi ve cihazlandırma alanında eğitim görmüş odyologlardan, bu konuya ilgi duyan ve kendilerini bu konuda yetiştirmeye çalışan kişilerden yararlanmanız, belki çocuğa yardımcı olabilir. Bu kişilerin önerilerinin - belki çocuğa yardımcı değil - ama sınırlı ve yetersiz olabileceğini de göz önünde bulundurun.

